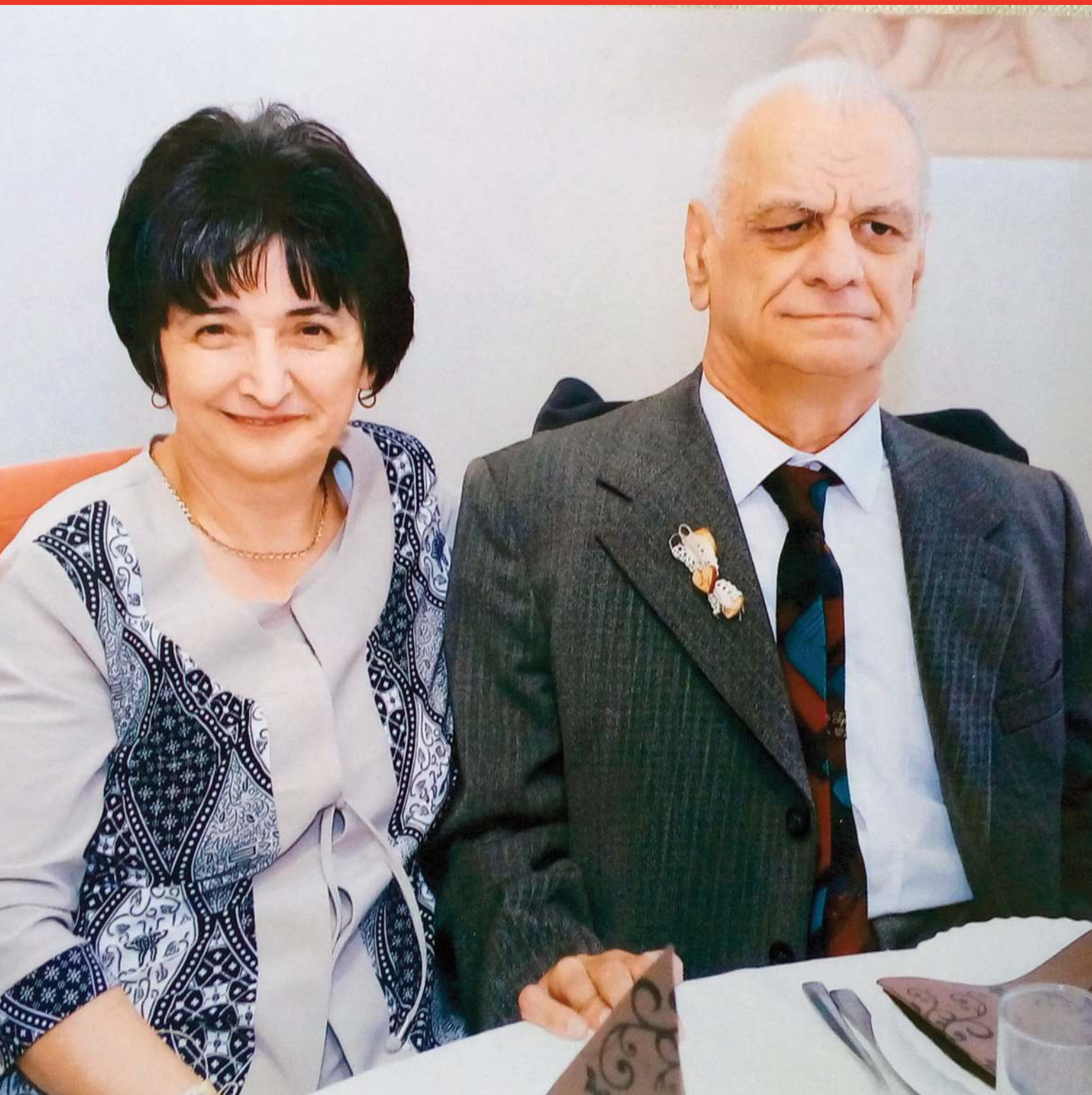

Часопис
Савеза за церебралну и
дечију парализу Србије
Број 79-80 зима 2019. године

ПреОКРЕТ

Драги читаоци,

Колико год да се трудимо, увек можемо макар мало више.

У овом броју доносимо вам вести о успесима које су постигли чланови наших друштава, појединци, породице или екипе. Сви су имали различите циљеве, али су сви уложили исто – максимално су се трудили и нису одустајали када им је било најтеже. Успех свакоме доноси испуњење и задовољство!

Преносимо вам утиске о неким новим терапијама које су однедавно доступне и нашим грађанима, о новим спортским објектима и клубовима, музичким радионицама и галеријама, о успешном предузећу, али и причу о великој љубави која ће, верујемо, надахнути многе од вас.

Желимо вам успешну и радошћу испуњену 2019. годину!

С поштовањем,

Уредништво часописа ПреОКРЕТ

Садржај и импресум	2
Хоћемо! Можемо!	3
Боћање	4-5
Теретана на Новом Београду	6
Међународни дан особа са инвалидитетом	7
Кампања "Нисте сами"	8-9
Музичке радионице у Раковици	10-11
Заједно је лакше	11
Изборно у Тителу	12
Радно у Суботици	13
Сушено воће	14
Неурорехабилитација роботиком	15-17
ЛМНТ терапија	18-19
Златна жена - интервју	20-21
Успешна спортска година	22-23
О љубави	24-25
Песникиња вештих руку	26-27
(Не)обична школа	28-29
Песме	30-31

Штампање овог часописа омогућило је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Пројекат је подржан преко Стално отвореног конкурса за унапређење положаја са инвалидитетом у Републици Србији у 2018. години.

„Ставови изнети у часопису не изражавају ставове органа који је доделио средства”

Захваљујемо се Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања- Сектору за заштиту особа са инвалидитетом које нам је омогућило издавање часописа „ПреОКРЕТ” у 2018/2019. години! Удруженим снагама кроз квалитетну заједничку сарадњу настојаћемо да и у будућности дајемо допринос промоцији стваралаштва особа са инвалидитетом!

Савез за ЦДП Србије

„ПреОКРЕТ” часопис Савеза за церебралну и дечију парализу Србије

Издавач: Савез за церебралну и дечију парализу Србије

Уредник: Ирина Максимовић

Уређивачки одбор: Јелена Радовић, Јулија Стојановић, Љубинка Боризоски

Екипа сарадника: Ивана Анђелковић, Селма Ћатовић, Данијела Иванчевић, Радојица Ђурић

Адреса и контакт редакције: Панчићева 12, 11000 Београд

телефон/факс 011/2180-859 и 011/3281-594

e-mail: savezsrbije@cerebralnaparaliza.rs
www.cerebralnaparaliza.rs

Тираж 500 комада

Штампа „Донат Граф” Београд

ЦИП – Каталогизација у публикацији:
Народна библиотека Србије, Београд
ISSN 1820-1156, COBISS.SR-ID 192420876

Хоћемо! Можемо!

Друштво за церебралну и дечију парализу

Зајечар реализовало је велики број активности у току јесени и зиме 2018. године.

Почели смо са шаховским такмичењем на коме смо победили Организацију особа са мултиплом склерозом Зајечар, а касније се лепо и дружили. У октобру смо Дечију недељу обележили дводневном посетом Врњачкој бањи. Деца су се нарочито лепо провела, посебно одушевљена возићем и дружењем.

Након такмичења и излета прешло се на

Традиционалне песничке вечери обележиле су 3. децембар по шести пут. Потписан је споразум о сарадњи са Центром за културу и туризам, као са позориштем „Зоран Радмиловић“

Организатори:

Установа
Народно позориште Тимочке крајине -
Центар за културу „Зоран Радмиловић“
Зајечар

Друштво оболелих од
церебралне и дечије парализе
Зајечар

Установа за дневни боравак
деце и омладине ометене у развоју
„Облутак“ Зајечар

Удружење за помоћ особама са
L. Down синдромом
Зајечар

Покровитељ:

Град Зајечар

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

КЊИЖЕВНОСТ НА ДАР

**ПРОМОЦИЈА ЗБОРНИКА РАДОВА
ЧЛАНОВА УДРУЖЕЊА**

Галерија Радул-бегов конак
3. децембар 2018. у 18.00 сати

тежак рад. Прво смо извршили истраживање потреба особа са инвалидитетом у локалној заједници у оквиру пројекта „Витални знаци“ и утврдили да су нам пратиоци деце и проширење дневног боравка за децу неопходни.

неколико ортопедских помагала, а посебно издвајамо набавку једних електромоторних колича за нашег члана.

Када се хоће, тада се и може!

Друштво ЦДП Зајечар

БОЋАЊЕ

Недавно су са радом почели спортски клубови боћања у Београду. Циљ овог пројекта је, како је рекла секретарка Савеза за ЦДП Београда, Дилбера Сарајлић, да се формирају београдске, али и националне лиге у оквиру којих ће они најбољи моћи да се такмиче на светском нивоу и да представљају Србију. Контактirали смо и секретара Параолимпијског комитета Србије, Бојана Јаћимовића, који нас је детаљније упознао са планом развоја боћања у Србији.

Правилницима Министарства омладине и спорта, ПОКС је препознат као надлежни национални грански савез за више параолимпијских спортова, међу којима је и боћање.

Савез за церебралну и дечију парализу Београда потписао је споразум о сарадањи са Параолимпијским комитетом Србије, како би се формирала Секција за боћање, организациона јединица преко које ће се остваривати надлежности као национални грански савез за боћање. Савез за ЦДП Београд је по преузимању обавезе одмах регистровао осам спортских удружења на територији Београда.

Ова секција има своје органе, форум (скупштина коју чине учлањени клубови), извршни одбор, председавајућег и администратора секције. На члановима је да организују и сва остала тела неопхода за рад секције, што ће се вероватно дешавати како се буде повећавао капацитет секције.

Иначе ПОКС је правилник о секцијама преузео од Међународног параолимпијског комитета, као и начин на који МПК управља спортовима за које је надлежан.

Боћање је једини параолимпијски спорт у коме сви који имају последице церебралне парализе могу да се такмиче у складу са категоризацијом, када прођу класификацију.

С обзиром на то да су наши чланови веома заинтересовани за рекреативно бављење боћањем, мислимо да треба да им се пружи шанса и за професионално бављење овим спортом, а таленти ће се свакако искристалисати. Касније ће доћи и признања, медаље, награде, пензије...

Тренутно боћање код нас има само рекреативни карактер, а циљ формирања спортских удружења Савеза ЦДП Београд је да својим деловањем допринесу развоју, афирмацији и промоцији спорта и олимпизма ОСИ у Републици Србији, да развије и унапреди спортско-рекреативне активности у свим степенима рада, живљења и окупљања ОСИ и да обезбеди услове за развој и унапређивање врхунских спортских резултата ОСИ на свим нивоима такмичења у земљи и иностранству.

Боћање у Србији треба да се суочи са великим бројем изазова, међу којима су недостатак било какве инфраструктуре, непостојање судија, тренера и класификатора и, још када узмете у обзир да се ради о екипном спорту, па је потребно да окупимо најмање 15 такмичара који би годинама свакодневно тренирали заједно,

видимо да нас чека дуг пут који се може прећи само уз велику подршку надлежне међународне федерације и уз блиску сарадњу са неком од земаља која има развијену лигу.

За успех је пресудно имати посвећене спортисте. Мислим да бисмо много успели, ако бисмо у наредне две до три године могли да организујемо државно првенство

у складу са међународним правилима, а учешће на Параолимпијски играма је циљ који ће захтевати вишегодишњи пут. У плану је и сарадња са партнерима из региона, Грцима, Мађарима и Хрватима, као dobrim примерима за развојни пут овог спорта.

Позивамо све заинтересоване чланове да нам се, уколико желе озбиљно да се баве тренирањем и такмичењем, придруже у некој од следећих општина. Такође, овим, уједно подстичемо и остале организације на локаном нивоу да планирају даљи развој.

Спортско удружење – Врапци (Стари град, Савски венац, Врачар, Младеновац, Обреновац), улица Панчићева 16

Спортско удружење - Бисери (Земун), улица Цара Душана 57

Спортско удружење - Јединство (Нови Београд), улица Народних хероја 63

Спортско удружење - Роде (Чукарица), улица Поручника Спасића Машаре 22

Спортско удружење - Змајеви (Вождовац), улица Заплањска 86

Спортско удружење - Тајфуни (Палилула), улица Прерадовићева 4

Спортско удружење - Шампиони (Раковица), улица Мишка Крањца 2а

Друштво за спорт и рекреацију инвалида Звездара (Звездара), улица Димитрија Туцовића 83.

Тренинзи се одржавају понедељком од 14х до 16х у улици Народних Хероја 42.

Све остале информације спортисти ће добијати од спортских удружења.

Такође би позвали и чланове осталих удружења и савеза да формирају своја спортска удружења, а не само ЦДП, како би се овај спорт омасовио и изнедрио спортске таленте.

Посебно се обраћамо родитељима чланова, да покушају да размишљају као родитељи Новака Ђоковића, да у свом детету препознају потенцијал и активирају преостале способности које ће стимулацијом и мотивацијом развијати у својој категорији. Смогнути снаге и борити се заједно са њим на неки други забавнији начин, кроз спорт и спортске активности. У нади да ће овај текст изродити једну златну медаљу на Параолимпијади, срдечно вас поздрављамо.

Јулија Стојановић

Теретана на Новом Београду

Синиша Букомир, председник Друштва за церебралну и дечију парализу Нови Београд, својим великим залагањем и уз подршку Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, успео је у својим напорима да ово друштво добије просторије за

Новобеоградско друштво овим жели да постигне побољшање квалитета живота особа са инвалидитетом и да овом услугом

поспеши одржавање

здравог начина живота, као и дружење кроз спорт. Оно у чему се ова теретана издваја, а што је од посебног значаја, то је да поседује и електростимулацију мишића за чланове којима је то потребно. То је систем активације великог броја мишића које, самим тим, тренинг чини ефективнијим. Емс импулсом можете

отварање теретане намењене особама са инвалидитетом на општини Нови Београд, као и средства за адаптацију и опремање теретане.

Желели бисмо да истакнемо да је теретана отворена за све заинтересоване суграђане који желе да се придруже, а не само за особе са инвалидитетом. Теретана је бесплатна за особе са инвалидитетом и они је могу користити уз стручну подршку и помоћ тренера са вишегодишњим искуством.

да активирите већи број мишића, уштедите време, спречите повреде, повећате снагу, смањите физички замор и повећате циркулацију одређене групе мишића.

Друштво за церебралну и дечију парализу Нови Београд је у сарадњи са Савезом за церебралну и дечију парализу Београда основало и спортско друштво особа са инвалидитетом „ЦДП Јединство“. У плану је да поред боћања региструју и Поуерлифтинг, такмичење у дизању тегова за особе са инвалидитетом. Удружење

организује тренинге три пута недељно, од тога два пута фитнес и рехабилитационе вежбе, а једном недељно се раде вежбе из дисциплине Пауерлифтинг-а.

Радно време теретане је од 14. до 16. часова, у улици Народних Хероја 63, а за све додатне информације можете се обратити Друштву за церебралну и дечију парализу Нови Београд, на број телефона 062/80 98 119.

Користимо ову прилику да се захвалимо министру Зорану Ђорђевићу, вршиоцу

дужности помоћника министра Биљани Барошевић из Сектора за заштиту особа са инвалидитетом, као и целом сектору што су имали слуха да подрже овако комплексан и темељан пројекат од великог значаја за особе са инвалидитетом. Ово је добар пример и подстицај за организације широм Србије у планирању и реализацији својих будућих активности.

Јулија Стојановић

Међународни дан особа са инвалидитетом

У Спортском центру Шумице смо на несвакидашњи начин обележили Међународни дан особа са инвалидитетом. Такмичење Будући шампиони 4 у бразилској џију-џици за пионире и јуниоре одржано је 2. децембра 2018. године уз подршку нашег пријатеља Данијела Брајчића, председника клуба Грације Бара Србија. Организатор је

поздравио Друштво за церебралну и дечију парализу Нови Београд, захвалио се на подршци приликом организовања и честитао нам предстојећи празник 3. децембар, пред више од 250 учесника са простора бивше Југославије.

Наше друштво је, уз помоћ својих пријатеља, дало приличан допринос у организацији и одржавању такмичења. Као председник друштва мислим да је то прави пут у борби ка бољем разумевању целокупног друштва за наше потребе и проблеме.

Велико хвала нашем Предрагу Јашковићу, генералном секретару Рукометног клуба Партизан, без чије помоћи не бисмо успели.

Синиша Букомир

Кампања „Нисте сами“

У октобру 2018. године под покровитељством председнице Народне скупштине Републике Србије, Министарства за рад, бораčka и социјална питања и УНИЦЕФ-а покренута је кампања „Нисте сами“ која има за циљ превазилажење предрасуда према младим особама са проблемима менталног здравља и особама са инвалидитетом.

Након прве конференције одржане у Дому Народне скупштине у Београду 11. октобра 2018. године, одржане су трибине у још шест градова широм Србије: Бачка Паланка, Нови Сад, Пожаревац, Зајечар, Ниш и Чачак.

бораčka и социјална питања. На трибинама говоре лекари, психолози, професори, правници, дефектолози, представници УНИЦЕФ-а, представници градова који су партнери пројекта, млади људи са проблемима из ове области, чланови њихових породица, познате личности и представници различитих компанија.

Планирано је да се у овој години одржи 12 трибина у градовима - општинама широм Србије. Пројекат је започет 11.10.2018. године, дан након обележавања Међународног дана менталног здравља. Спроводи га Петроварадин медија под покровитељством председнице Народне Скупштине Србије - Маје Гојковић, Уницефа и Министарства за рад, запошљавање,

Кампању су подржале и друштвено одговорне компаније, међу којима МТС, Кока Кола, Хемофарм, Дунав осигурање, Еуробанк.

Прва трибина у 2019. реализована је 22. фебруара у Свечаној сали Скупштине општине Савски венац у Београду. На њој су веома инспиративно говорили Роберт Чобан, Биљана Барошевић, в.д.

помоћника министра, Министарства за рад, запошљавање, борачка И социјална питања, пуковник проф. Др Ранко Раичевић, председник Друштва неуролога, Нада Филиповић, менаџер корпоративних комуникација, Кока Кола, Данијела Симеуновић, шеф Службе за корпоративну друштвену одговорност у Сектору за односе са јавношћу, Телеком.

Панел дискусија је представљала посебно надахнуће, с обзиром на то да су млади поделили своје искуство о суочавању са предрасудама, тешкоћама и послали снажну поруку свим присутнима и широј јавности.

Међу учесницима били су Јелена Сужњевић, студент фармације, аутор странице Биполар дисордер – Биполарни поремећај, Милица Пајић, представница СОС линије центра СРЦЕ, Наталија Лазић, мајка девојке са аутизмом, Марија Чубрило Дружијанић, једна од оснивача удружења грађана Небоград, Милош Лепојев, дипломирани правник из Зајечара, од рођења живи са стањем церебралне парализе.

Селма Ћатовић

Музичке радионице у Раковици

У оквиру својих активности, Друштво за церебралну и дечију парализу Раковица редовно одржава музичке радионице у сарадњи са школом гитаре „Чупавко“.

због рехабилитације, од свог рођења проводе већи део времена усмерени на здравствене институције. Због свог стања су у великој мери материјално угрожени и друштвено изоловани. Сусрећу се са разним

Циљ ових радионица је подршка социјализацији особа са инвалидитетом и њиховом укључивању у локалну заједницу. Особе са инвалидитетом,

тешкоћама, попут стигматизације, мањка самопоуздања, усамљености, отуђености, незапослености, разних предрасуда, недостатка социјалних контаката са вршњачким групама, непродуктивним

коришћење слободног времена. Због свега тога, неопходно је да им се посвети посебна пажња.

Овим радионицама желимо да покажемо да особе са инвалидитетом имају изванредне способности за уметнички израз, да је њихов рад вредан поштовања и да је партиципација као равноправних у друштву неједнаких могућности, ипак могућа. Важно је да наше друштво, појединци и институције препознају особе са инвалидитетом као равноправне, активне

чланове друштва који дају изванредне доприносе у области културе, социјалне заштите, образовања и сл.

У оквиру музичких радионица учесници се упознају са инструментима и техникама свирања, изводе моторичке вежбе, певају и увежбавају песме кроз индивидуални и групни рад, осамостаљују се и припремају за јавни наступ, али се уједно повезују са вршњацима и локалном заједницом. Продружите нам се!

Данијела Иванчевић

Заједно је лакше

У Тителу је одржана свечаност поводом завршетка пројекта „Заједно је лакше са пријатељима“.

Одобрен од стране локалне управе Тител, пилот пројекат дневног боравка за децу са сметњама у развоју и телесним инвалидитетом и одраслим особама са инвалидитетом трајао је три месеца. Активности су већим делом одржаване у досадашњим пословним просторијама удружења и у основној школи у Тителу, у природи и у кућном окружењу за децу која су била болесна и која нису обухваћена инклузивним образовањем.

Окићена је велика јелка донатора породице Васић Весне из Лока и одржан новогодишњи програм са члановима, децом која су учествовала у реализацији пројекта и која су имала додатну подршку третмана дефектолога и логопеда. Уручено је 40 новогодишњих поклон пакетића деци од донтора „Адре“ из Београда. За грицкалице, слаткише и школски прибор побринула се локална управа, а за послужење донатор је била Марија Попан, члан Управног одбора. Деци из Мошорина су нешто пре Нове године били уручени поклони на кућне адресе, јер није било довољно аутомобила да их све довеземо.

До краја фебруара 2019. године реализује се пројекат „Сложно са пријатељима“, који је одобрен од стране Покрајинског секретаријата за привреду и туризам у сарадњи са НСЗ као додатна подршка и помоћ деци са сметњама у развоју око савладавања градива по ИОП-у и физикалне, спортске и рекреативне активности и незбо болесних и лица са посебним потребама.

Када је спорт у питању, постигнути су добри резултати на лигашком такмичењу стреличара у Крагујевцу. Раде Џуцић је освојио прво место у категорији јуниора, а Надежда Влашки прво место у категорији ветерана. Основано је посебно спортско удружење О.С.И. „Пријатељи Шајкашке“, чији је председник Паво Мајданџић из Вилова, како би стреличари лакше могли да дођу до опреме и учествују на државним и међудржавним првенствима. Секција при удружењу постоји и даље и сарађиваће са њима.

Одржане су и редовне месечне активности у радно-окупационим и креативним радионицама одобрене од стране „Сунцокрета“, Савеза за Ц.Д.П. Војводине, на којима деца и одрасли могу да искажу своје потенцијале, стичу нова знања и вештине и едукују се у психолошким и другим радионицама, на трибинама и округлим столовима уз стручни кадар, радионичаре и волонтере.

Изборно у Тителу

Удружење за церебралну и дечију парализу „Пријатељи Титела“ је 4. децембра 2018. године у свечаној сали општине Тител обележило Међународни дан особа са инвалидитетом и одржало 8. годишњу Скупштину удружења и Изборну скупштину. Уз предлоге и дискусију, констатовано је да О.С.И. немају довољну додатну подршку која им по закону припада, да удружење још није добило лиценцу за пружање социјалних услуга као

што су лични пратилац детета и помоћ у кући за старе, болесне и лица са посебним потребама, јер о томе нисмо успели да разговарамо са председником општине. Такође, проблем у вези са продужетком коришћења пословног простора није решен, као и чињеница и да нам је потребно низ облика додатне подршке и помоћи од стране шире друштвене заједнице. Председник и секретар нашег удружења обезбедили су послужење и освежење за чланове, представнике медија и госте.

У оквиру радног дела 8. годишње Скупштине удружења, изнети су резултати рада током 2018. Како је досадашњим представницима удружења истекло два мандата од 4.г. после паузе почео је рад Изборне скупштине удружења. Досадашњи председник, Ђорђе Очај, се захвалио на

досадашњем поверењу, укратко изнео свој осмогодишњи волонтерски рад од оснивања удружења са освртом на то шта је све постигнуто за унапређење лакшег и квалитетнијег живота наших чланова кроз реализацију 12 пројеката, одобрених активности од Савеза за Ц.Д.П. Војводине „Сунцокрет“, као локалном партнеру и повременој подршци локалне управе, као и о активностима које су у току.

Том приликом изнети су предлози за нове представнике удружења и након гласања, за председника удружења једногласно је изабрана Надежда Влашки, за секретара Ђорђе Очај, као и чланови Управног одбора који су добили и друга задужења, Милан Настасић за координацију са локалном управом, Звонко Губрински за област музике и културе, Марија Попан за праћење мејлова и иновације у креативним радионицама и Милош Петровић за област спортских и рекреативних активности. Надзорни одбор представља Љубица Дурковић-Мајданџић и Шандор Немеш а њихови заменици Мирјана Јанковић и Дикић-Павлов Јасмина.

Новоизабрана председница, Надежда Влашки, захвалила се на добијеном поверењу и обавестила присутне о тренутним активностима удружења и о томе докле се дошло у вези са лиценцирањем пружања социјалних услуга код Министарства, као и о плановима за будући рад удружења, бољу сарадњу и жељу за већим ангажовањем чланова удружења и чланова њихових породица.

Жика Марковић

Радно у Суботици

У Друштву за церебралну и дечју парализу севернобачког округа Суботица активности се одвијају током целе године, али датуми као што су 3. децембар, Међународни дан ОСИ и 10. децембар, Међународни дан људских права, не могу проћи необележено. Тако су крајем прошле године у нашем удружењу реализована два пројекта. Први је „Недеља културе особа са инвалидитетом“ који је финансијски подржао Град Суботица. Актери овог програма биле су особе са инвалидитетом које су приказале и показале своја достигнућа и знања у области књижевности, музичкој култури, као и

примењеној уметности. Током трајања овог пројекта, посетила нас је Јелена Радовић и одржала своју мотивациону трибину. Други пројекат је подржан од стране Министарства за рад запошљавање, борачка и социјална питања, захваљујући којем смо простор за рекреативну рехабилитацију опремили собним бициклом, сувим веслом, покретном траком и два степера, струњачама и пилатес

лоптама. Физикална и кинези терапија су основне у третирању последица церебралне парализе, те смо посебно срећни и поносни што је нашим члановима омогућено вежбање уз помоћ стручних лица у нашем, прилагођеном простору.

За новогодишње празнике смо припремили дочек Деда Мразу у нашем удружењу и са њим играли, певали и поклоне поделили. Пакетиће смо добили као донацију од Кола српских сестара из Суботице. Такође, традиционално, већ 15 година наш велики добротвор, господин Горан Вукоја са суботичким бајкерима организује новогодишњу представу и доделу пакетића за наше најмлађе чланове, те смо срећни и задовољни испратили 2018. годину.

Љиљана Бегановић

Сушено воће из Ужица

Током децембра 2018. године у Предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом "Наше зелено поље" спроведено је сушење узорака у складу са планираним асортиманом и палетом

У почетном периоду, с почетка 2019. године, предузеће ће купцима моћи да понуди само прва три наведена производа и то у ринфуз варијанти, с обзиром на то да тренутно немамо средстава да обавимо законом предвиђене микробиолошке и нутритивне анализе и осталих производа.

У плану током ове године нам је коонтинуирана производња и продаја свих наведених производа, успостављање стабилне мреже купаца, имплементација

производа који ће бити понуђени тржишту. Предузеће, чија је основна делатност сушење воћа, односно производња производа од сушеног воћа, основало је Удружење инвалида церебралне и дечије парализе Ужице, у августу 2018. године.

Уз подршку Министарства правде, града Ужица, Европске уније и Турске агенције за развој и сарадњу - ТИКА набављен је већи део опреме и стекли су се услови за континуирану производњу. Установљена је палета производа коју чине чипс од јабуке (у варијанти са и без додатка цимета), мусли од црвеног воћа (малина, јагода и црвена рибизла), сушена шљива, сушена кајсија, вишња, крушка и јабука у облику кришке.

и сертификација стандарда неопходних за извоз (пре свега ХЦЦП), као и наступ и промоција производа на пригодним сајмовима у земљи и окружењу.

Неурорехабилитација роботиком- моја прича

Неурорехабилитација роботиком је донедавно била непознат вид лечења и рехабилитације неуролошких пацијената на нашим просторима. Заснива се на неуропластичности, односно способности мозга да здрав део преузме функцију болесног дела.

Како је све почело у мом случају? Као неко ко 30 година живи са дијагнозом церебралне парализе и као врло радознала особа, волим да претражујем различите интернет сајтове и странице, па сам, сасвим случајно, приметила да се велики број људи распитује и тражи смештај како би отишао на рехабилитацију у поликлинику „Главић“, са ординацијама у Дубровнику и Загребу. То ме је веома заинтригирало, па сам, у покушају да добијем што детаљније информације и сама почела да се распитујем о каквој методи је реч. Оно што је ми је закупило мисли, била је чињеница да рехабилитација траје минимално два месеца и да се на терапијама остаје и по 6-7 сати дневно. Размишљајући о томе онако здраворазумски, ако толико дуг период скоро целодневно радите без престанка, сигурно је да се нешто мора променити. Сазнала сам и да поликлиника располаже великим избором роботских уређаја за рехабилитацију доњих и горњих екстремитета и за унапређење баланса. Од свега понуђеног, највише ме је заинтересовао роботски уређај „Локомат“, који ради по принципу симулације физиолошког хода. Након добро размотрених могућности које овакав вид рехабилитације пружа, одлучила сам да се оглушим на став медицине да се након 18-те године више ништа не може урадити

по питању моје дијагнозе, јер сам већ одрасла особа па су и сви процеси лечења и рехабилитације завршени, и да себи дам шансу. Послала сам своју медицинску

документацију и наоружала се стрпљењем. Веома брзо, стигла је повратна информација са позивом да дођем на преглед и кратким образложењем да ми могу помоћи. Мојој срећи није било краја и тада сам схватила да ништа не желим јаче од роботске неурорехабилитације. Након неколико дана, заједно са својим родитељима, крећем пут Дубровника. Неизвесност је била велика и гомила питања нам се мотала по глави, почевши од тога шта ће нам рећи, па до тога како ће изгледати сам боравак и третмани. Први преглед је доста обећавао. Речено ми је да ми могу помоћи да успоставим равнотежу коју нисам имала, да ћу добити већу покретљивост карлице, исправити колена и добрим делом спустити пете. Како нисам имала велика очекивања, за мене су ове прогнозе биле изненађујуће. У себи сам помислила - када би се само половина од реченог остварила, ја бих била пресрећна, јер, заиста сам желела само мало да олакшам себи свакодневно функционисање, а нудило ми се далеко више од тога. Моју претпоставку да рехабилитацију не треба завршити са 18-тим рођенданом, потврдио је и др. Јосип Главић, речима да у суштини тада тек почиње права борба. И то ме је охрабрило. Дао ми је ветар у леђа да не одустајем и подршку у томе да нисам безнадежан случај. Са стручним тимом поликлинике смо направили детаљан план и ток моје рехабилитације. Били су ми препоручени робот „Локомат“, чија сврха је да врати функционалност доњих екстремитета и хода код деце и одраслих који су је делимично или потпуно изгубили, робот „Тимо“ за побољшање равнотеже и постуре, робот „Пабло“ за вежбе трупа, затим роботски уређај који утиче на стимулацију нервне система, рану неуропластичност мозга и смањење спазма као и интензивна физикална терапија.

Схватили смо да је новац био једина препрека која нас је делила од циља. На срећу, постоје различите хуманитарне организације преко којих се новац може сакупљати, као и велики број добрих и

хуманих људи, родбине и пријатеља. Сви ми знамо да до новца није ни мало лако и једноставно доћи, нарочито у данашње време када имате пуно деце и животно угрожених којима је помоћ, разуме се, потребнија. Мојим родитељима и мени се ово у одређеним тренуцима чинило као немогућа мисија, јер је требало покрити трошкове пута, смештаја, хране, третмана. Али верујте да ни једна сума није недостижна, нарочито када знате да радите за ваше добро и за ваше боље сутра. Већ смо били на измаку снага и финансијских ресурса, када нам је једна компанија на рачун уплатила сав преостали износ који је био неопходан за мој одлазак. У таквим тренуцима преплаве вас емоције, сузе навиру саме од себе, али једно сигурно схватите, а то је, ко су вам прави пријатељи и чињеница да на овом свету још увек има добрих људи. Када нешто толико јако желите и верујете, и чуда су могућа.

Сви услови за почетак неурорехабилитације су били испуњени и у веома кратком року смо се „доселили“ у Дубровник. Терапије су почеле лаганијим темпом да би се касније све усложњавало.

Све је то за мене било ново и приступ и начин рада, а најбитније од свега је моја огромна мотивација и снажна воља за променом. Физикална терапија се ради са сваким пацијентом индивидуално и терапеути су у потпуности посвећени вама. Заједно тражите начин који вама највише одговара да изведете задату вежбу. По мом мишљењу, то је кључ за успех. Мој први осећај када су ме поставили на робот „Локомат“ је неописив. Плакала сам од среће због чињенице да сам у том уређају, први пут након 30 година, добила ослонац на пету, да први пут имам могућност да ходам као остали људи без инвалидитета и да можете да појмите како то изгледа. Равна

као стрела, без кривљења, деформитета и болова, ходала сам сигурним и здравим корацима. Колико је мало потребно да све функционише како треба, али то мало обично у животу усмери све у другом правцу. Своју радост нисам могла ни са ким да поделим, чак ни са својим родитељима, јер ме нико није разумео. За њих то је била потпуно нормална ствар, али за мене, у том тренутку, то је био цео свет и стално сам у себи понављала да ли је ово могуће? Да Весна, коначно је могуће у поликлиници „Главић“ и то на забаван начин, кроз игру, тако да ни не примећујете да изводите покрете који су вам потребни. Морам вам рећи да се до овога не долази преко ноћи и да није ни мало лако. Терапије су понекад трајале и по седам сати дневно у континуитету, у интервалу од десет недеља. Имала сам своје успоне и падове и у неком тренутку ми је дошло да одустанем од свега, али у тим кризним тренуцима родитељи и особље са клинике су ме гурали напред. Овом приликом бих желела да им се захвалим што су веровали и што ни једног тренутка нису одустали од мене.

После много труда, рада, зноја и одрицања ни резултати нису изостали. Захваљујући оваквом виду рехабилитације која се показала изузетно добро, како у лечењу церебралне парализе тако и у лечењу свих других неуролошких стања, успела сам да спустим пете и исправим колена без хирушког ножа и отуда и моја жеља да своје искуство поделим са свима вама, са жељом да још неке помогне у оволикој мери, колико је мени помогло.

Дипл. дефектолог Весна Паушић

ЛМНТ неуротерапија

Пут у Индију

Дуго сам размишљала о томе како да напишем текст којим бих веродостојно представила веома необичан метод лечења, који је мојој породици заувек променио живот. Схватам да је преда мном прилично захтеван задатак, па ипак, почаствована сам што имам прилику да пишем о овом необичном искуству.

Боравак у Ашраму

Пре мало више од годину дана, мој супруг и ја смо са своја два дечака близанца боравили надомак џунгле у Ашраму, који је од Мумбаја удаљен око 200км. По препоруци пријатељице из Хрватске, отишли смо да ЛМНТ неуротерапијом покушамо да побољшамо здравствено стање наших дечака.

Након детаљних разговора, анализе медицинске документације, прегледа деце и пажљивог слушања наших искустава са дечацима, индијски неуротерапеути приступили су изради такозваних формула за лечење.

За време боравка у Ашраму, добијали смо најинтензивније третмане које су радили терапеути. Четири пута дневно по пола сата. Последњих 10 дана су обучавали нас, родитеље, а за рад код куће, по повратку у Београд добили смо друге третмане. Свако дете или особа добија различите комбинације третмана, односно формуле. Број третмана који се током дана спроводи, као и њихово трајање, су различити. Све зависи од здравственог стања пацијента.

ЛМНТ метод

Принцип по коме функционише овај метод је у томе да се обуче људи да једни над другима спроводе терапију, односно да се

**Моја девојчица током терапије.
Доктор у улози пацијента**

обуче родитељи да сами примењују терапију на својој деци.

Неуротерапија је комплексан начин лечења. Уз помоћ ове методе мења се биохемија организма, подстиче се организам да сам себи производи лек и да из хране ефикасније апсорбује витамине и минерале. Такође, уз помоћ ове методе може се подстаћи и производња хормона.

Терапија се састоји из притисака који се врше на тачно одређеним тачкама и који

трају по шест секунди, најчешће на рукама, ногама, препонама, врату... Циљ је да се смањи проток крви на том месту где се врши притисак (обично на неком већем крвном суду), а самим тим шаље се крв обогаћена кисеоником у оболели орган који желимо да лечимо. По престанку притиска, крв обогаћена кисеоником опоравља орган, тако да он просто „процвета“.

Повратак кући

У Индији смо били 23 дана. По доласку кући наставили смо са третманима. Било је изузетно напорно, јер смо спроводили по четири дуга третмана. Ипак, успели смо да наредна три месеца издржимо тај темпо. Након тог периода, чули смо се са неуротерапевтима и добили нове формуле. Наставили смо са редовним консултацијама, применом третмана и записивањем резултата.

Сада, после више од годину дана, код своје деце примећујем знатне помаке. Дечак који има мање развојне сметње, видно је напредовао у свим областима: побољшао му се ход и моторика, учење му иде лакше и са много више разумевања, боље се сналази у непредвиђеним ситуацијама, боља је комуникација са вршњацима. Једном речју, веома је близу узрасног доба.

Други дечак који има више развојних потешкоћа, такође је напредовао. Боље спава, боље разуме, побољшала му се комуникација, па чак и очи држи отвореније у односу на раније. На десном оку појавио се црвени рефлекс -почетак вида.

ЛМНТ неуротерапија је донела много побољшања, не само дечацима, већ и нама одраслима за разне наше здравствене тегобе.

Ипак, морам да напоменем да чаробан штапић тамо негде не постоји. Увек је ту у нама и увек је све до нас. Дакле, побољшања се не догађају преко ноћи, већ свакодневним упорним радом и са вером. Лоши моменти и лоши дани и даље се дешавају, међутим, оно што је важно је то да су они све ређи и краткотрајнији. Овом терапијом настаје трајан напредак и побољшања која се и даље дешавају.

Два индијска неуротерапеута су прошлог лета била у посети Србији и Хрватској, тако да постоји могућност да ова метода буде доступна и у нашој земљи.

Нама је ЛМНТ неуротерапија променила живот и побољшала квалитет истог. Због тога смо бескрајно захвални докторима из Индије, као и пријатељима из Хрватске који су нас одвели тамо и наравно драгом Богу који нам отвара путеве.

Желим вам да уживате у чудним путевима којима се ређе иде, а који су свакако предодређени породицама као што су наше. Живот заиста јесте чаролија. На нама је да то откријемо.

Зорица Шћекић

Златна жена

„Покушавам да својим ставом
улепшам људима дан“

Борислава Перић-Ранковић је наша златна жена, светска првакиња у стоном тенису међу параолимпијцима. Ми у Новом Саду волимо да је зовемо Беба. Са великим поносом могу да кажем и да ми је увек посебна част када је сретнем на нашим градским манифестацијама.

Бебо, можете ли да нам кажете нешто о себи?

Не знам шта би то још требало рећи. Давне 1994. године, доживела сам несрећу након које сам постала корисник инвалидских

колица. Колица сам прихватила, а то чиним и данас, као помагало за излазак у свет. Морам да признам да често заборавим да сам особа са инвалидитетом и чиним ствари које можда нису предвиђене за свакодневно функционисање, али мени помажу у подизању самопоуздања и самопоштовања.

Како је то било узети мали дрвени рекет и исписивати потпуно другачије странице живота?

У почетку, узети рекет у руке било је као узети било који други реквизит. Било ми је битно да се нечим бавим и да се томе посветим једно време. Данас, то тако не делује. Сви мисле да сам од самог почетка журила успех. Не. Ја сам на почетку само

желела да докажем себи да ја нешто могу. А после је све прешло у неку врсту навике.

Опишите нам како изгледа један ваш дан? Како успевате да тренирате и да у исто време budete супруга и дивна мајка својој ћерци?

Као што волим да кажем, моје бављење спортом је исто као за друге људе одлазак на посао, само са другачијим радним временом. Ми тренирамо два пута дневно по два сата током радне недеље, а када нам дођу гости (на тренинг камп), тада то буде и викендом. Када завршим са својим обавезама, тад наступа онај део кад се враћам у школску клупу и са ћеркицом радим домаћи. У време предвиђено за учење, нађем времена и за то да се посветим и својим студијама. Наравно, ту су и оне кућне и друге обавезе које сви ми имамо. Све у свему, пуно радно време.

Шта вама значи спорт?

Спорт је за мене начин живота. Они који су у томе, разумеће, а за оне друге то је углавном одрицање од многих других ствари. То највише осете моји најближи, јер имам веома мало слободног времена, па зато и пропуштам многа дешавања у животу моје ћеркице.

Где сте и како освојили своју прву медаљу?

Прву медаљу сам освојила 2004. године у Словенији у Лашком, и то екипну са Надом Матић.

Каква вам је екипа, како се слажете?

Моја екипа воли много да се шали и веома често се дешава да упадамо у комичне ситуације које после радо препричавамо. То нам често помаже да не мислимо на такмичење, већ да се опустимо, нарочито после напорних тренинга или мечева.

Како мотивишете саму себе и шта је за вас мотивација?

То ме често питају и увек им одговарам да не знам. Просто не знам одакле

извлачим све те силне мотиве да у неким тешким тренуцима, у току меча, извучем још неки додатни атом снаге. Дешава ми се да пре одласка на такмичење причам се ћеркицом шта би она желела да јој

донесем са путовања. У последње време ми напише своје жеље, али у тој поруци, такође, добијем и речи подршке које су ми неопходне у тешким тренуцима. Наравно, на њеној листи жеља нађе се и то да јој донесем медаљу. После тога, јако је тешко не испунити тако нешто. Шалим се, али ми све то помаже кад мислим да је готово (у мечу). Вероватно ми одатле долази и додатна мотивација да успем.

Да ли сте очекивали ту чувену 22. освојену медаљу, која означава, да сте светски број један у стоном тенису за параолимпијце у женској категорији?

Искрено могу рећи да сам остала без текста кад су ми после последње освојене медаље саопштили тај број. Ни једном нисам пребројала све те моје велике медаље. Знам да су ми после неког такмичења рекли да имам освојено преко 200 медаља, али ме је ова бројка од 22. оставила без текста. Ту су урачунате медаље са европских, светских и параолимпијских игара. Себе не доживљавам као број један, али ми прија онај респект који добијам од играчица из других земаља. Нарочито од Кинескиња, јер успевам да будем боља од њих у њиховом националном спорту. То је нешто велико за мене.

Да ли си очекивала, специјалну награду Спортског Савеза Србије за 2018. године? Како је то изгледало?

То признање нисам очекивала. Ипак ми је веома драго и врло сам почаствована што се једно такво признање налази у мојој витрини.

За крај, желимо да поручимо нешто нашим читаоцима и људима који можда не виде смисао живота. Која би била ваша порука мотивације?

У свему треба тражити смисао живота. Некад су то ситнице, а некад крупне ствари. Покушавам да својим ставом улепшам људима дан. Сви који ме знају, знају да сам увек насмејана и позитивна и део те моје енергије увек покушам да пренесем и другима. Ми у животу можемо бити „прича за себе“, а можемо бити „прича са свима“. На нама је да донесемо ту одлуку. Није лако борити се са ветрењачама сваки дан, али када се дође до неког циља (успеха), задовољство самим собом је немерљиво.

Јелена Радовић

Успешна спортска година

Прошла, 2018. година за наше спортисте, било да су наступали самостално или екипно, била је веома успешна. Овом приликом издвојићемо неке од највећих постигнућа.

Спортски савез особа са инвалидитетом Београда је и ове године имао веома динамичну и активну годину. Осим редовних програмских активности које спроводимо непрекидно током целе године за све особе са инвалидитетом, организовали смо и преко 30 такмичења, као и учешће на разним спортским

манифестацијама као што су Београдски маратон, дечији маратон, атлетска улична трка и др.

Међу манифестацијама за особе са инвалидитетом које организује савез, најмасовнија и најважнија у нашој земљи, али и у региону је "Београд опен", међународне спортске игре особа са инвалидитетом које су одржане од 21- 23. септембра 2018. године.

Овај пут учествовало је преко 700 спортиста из 14 земаља који су се такмичили у 12 спортова.

Веома важан догађај за нашу децу, игре без граница под називом "Спорт за све", одржане су 6. децембра 2018. године у хали "Александар Николић". То су биле велике инклузивне игре за децу, у којима је учествовало више од 500 деце из редовних и специјалних школа из Београда и из 10 других градова Србије.

Када су у питању наши параолимпијци, на прошлогодишњем Европском првенству у атлетици у Берлину, забележили су велики успех, освојивши 13 медаља. Три златне медаље освојили су Милош Зарић, Небојша Ђурић и Жељко Димитријевић, две сребрне Немања Матијашевић и Небојша Ђурић и осам бронзаних, међу којима Стефан Димитријевић 2х, Драженко Митровић 2х, Немања Димитријевић, Душко Сретеновић, Милош Митић и Иван Цветковић.

Европско првенство у парастрељаштву одржано је у Београду у децембру месецу, на којем је учествовало 120 спортиста из 27 земаља. Наши парастрелци Дејан Јокић, Драган Ристић и Зоран Бањац освојили су бронзану медаљу у екипној конкуренцији ваздушном пушком, а Дејан Јокић сребрну медаљу у надметању ваздушном пушком у категорији CX2.

На Отвореном првенству Европе у пара пауерлифтингу-у које је одржано 29. маја 2018. године у Француској, наш Петар Миленковић освојио је злато и тако постао шампион Европе у дизању тегова у категорији до 97 кг.

Јелена Радивојевић

Прича о љубави

Потреба за љубављу и заједништвом је потреба свих људи и исто тако сви имају право да ову потребу задовоље. Дивно је и прелепо када неко нађе своју сродну душу и када са њом онда дуго година проживи заједно.

Постоје тренуци који вас надахну, који су потакнути неким посебним догађајем, неком одлуком коју сте донели или по особи коју сте упознали. Један од таквих дана за мене је био 29. јануар ове године. Дан који сам провела са људима који су ме надахнули да о њима пишем и причу о њиховом животу пренесем и вама.

Аземину и Бранислава Ђурђевића сам упознала у Новом Саду у новембру 2018. године, на шаховском турниру који су тада организовали Савез за ЦДП Србије и Војводине. Бранислав је учествовао у турниру, а ја сам имала прилику да поразговарам са Аземином док је он играо своју партију. Оно што ме је одмах очарало је њен диван, искрен, одмарајући осмех који вам просто улепша дан, увери вас да је све добро и да има пуно разлога да волите живот и да се радујете сваком дану. Договорила сам се да их посетим како бих на папир преселила причу о њиховој љубави, за коју мислим да ће многе надахнути.

Два месеца касније посетила сам их у њиховом топлом дому, у коме су ме дочекали са босанским питама и прелепом крем тортом које је припремила Аземина. Браниславу је тог дана био рођендан, па је разговор обојило и слављеничко расположење.

40 година љубави

Аземина и Бранислав су у срећном браку који траје преко 40 година. То је био један од првих бракова познатих у нашем Савезу који су склопиле две особе са инвалидитетом, али и две особе из две земље, из два различита града и различитих вероисповести. Чини се да није било ни мало лако да тако дуго потраје ова прелепа прича о љубави, различитостима, снази и заједништву који истрајавају упркос препрекама на које су наилазили током целог живота. Али, њихова енергија и њихови осмеси као да су јачи од свега тога.

Храбре одлуке

Упознали су се на Клиници за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“ у Београду, а затим поново срели у Чању, у Црној Гори, на једној игранци на којој су имали и свој први плес. Аземина је тада имала 17 година, Бранислав 29. На питање шта их је повезало, привукло, Аземина одговара „То је било као магнет“, а Бранислав то потврђује осмехом.

Потом је опет следило раздвајање. Свако је отишао својим путем. Бранко у Београд, а Аземина у Високо. Скоро три године њих двоје су се дописивали писмима. Аземина се после свих рехабилитационих процедура и завршетка школе, вратила у Високо, где је почела и да ради у кожарско-текстилном комбинату. Писма су путовала од Високе до Београда и од Београда до Високе. Љубав није јењавала.

С почетка нису имали подршку. Било је ту разних препрека. Једна од највећих, била је та што су различите вероисповести. Бранислав није одустајао од своје жеље и замисли да своје родитеље наговори да иду заједно у прошњу у Босну. Када је у томе успео, времена су била таква да није добио пристанак Аземиних родитеља. Ипак, поред свих препрека и тешких одлука, Аземина је послушала своје срце, верујући у своју љубав и у то да ће се ствари сигурно

решити добро. Уз низ перипетија и личних одрицања удала се за Бранислава. Никада се није покајала на своју одлуку, иако јој ни мало није било лако. На крају се све добро завршило и ствари су се стишале.

Црно-беле слике са венчања приказују лепе младенце и много сватова на великој свадби која је била приређена у част њихове љубави.

Вечито позитивни

Аземина и Бранко се и данас пуно смеју. Позитиван дух провејава поред њих. Он је велики шаљивџија, увесељава људе око себе, увек има неку анегдоту да исприча. Њихов заједнички живот који траје већ 41 годину, пун је задовољства и осмеха. Свуда иду заједно, осим на пијацу. Воле дружења, воле да отпутују на море или у бању.

Сигурно је да им није увек било једноставно, јер су живели у кући са Бранковим родитељима, са јасним, али и строгим правилима. Затим је дошао рат у Босни, па Аземина неко време није била у контакта са својом породицом. Изгубила је брата, једва је могла да чује вести о својима. У међувремену, обома су преминули родитељи. Одлазак драгих и блиских особа, промене у друштву, године које пролазе утичу и на здравље...Ипак, све

те многобројне препреке, као да само привремено успоре ово двоје људи. Аземина препознаје највећи извор снаге у њиховом односу. Она каже: „Ми смо добро, само да смо живи и здрави и да смо заједно“. Не жале се ни на шта. Чак и када смо их питали шта им је тешко, јер ипак су сад старији, живе сами и то на другом спрату без лифта, они насмејани кажу „Ништа.“

Увек је боље заједно

Једноставност у начину живота, задовољство и мир, то је мој утисак, да су ово двоје људи аутентично захвални на ономе што имају и да живе у складу са собом и својим окружењем. Можда је рецепт у игрању шаха, као што Бранислав ради, или у изради гоблена којих је Аземина током 15 година извезла велики број или у неговању и гајењу цвећа, добрим комшијским односима и дугим и квалитетним пријатељствима, у узајамном поштовању и посвећености. Не знам, можда је ипак рецепт за све љубав како Аземина каже: „Важна је слога, толеранција и да једни друге слушамо и поштујемо. Препоручила бих свима да је удвоје боље и лакше, без обзира на то колико то тешко изгледало.“

Селма Ћатовић

Песникиња вештих руку

Ову причу надахнула је једна дивна жена, која и поред свих тешкоћа са којима се суочавала, не одустаје у својој жељи да живи свој живот.

Наташа Галић данас има 46 година. Рођена је у Приштини, а пет година млађи брат Ненад рођен је у Београду. Обоје су особе са инвалидитетом, са последицама церебралне

парализе и оштећењем вида. Уз велику помоћ и подршку своје мајке Гордане, Наташа и Никола су своју креативност развијали годинама уназад. Обоје се баве модерним балетом. Ни колица у којима је Никола, ни Наташино отежано кретање, нису их омели у томе да играју и да наступају у представама са плесном групом „Хајде да“.

Наташа се бави писањем већ више од 20 година. Посебно воли поезију, те је до сада објавила осам збирки љубавних и родољубивих песама. Припрема и свој аутобиографски роман. Никола је објавио збирку дечијих песама и књигу својих

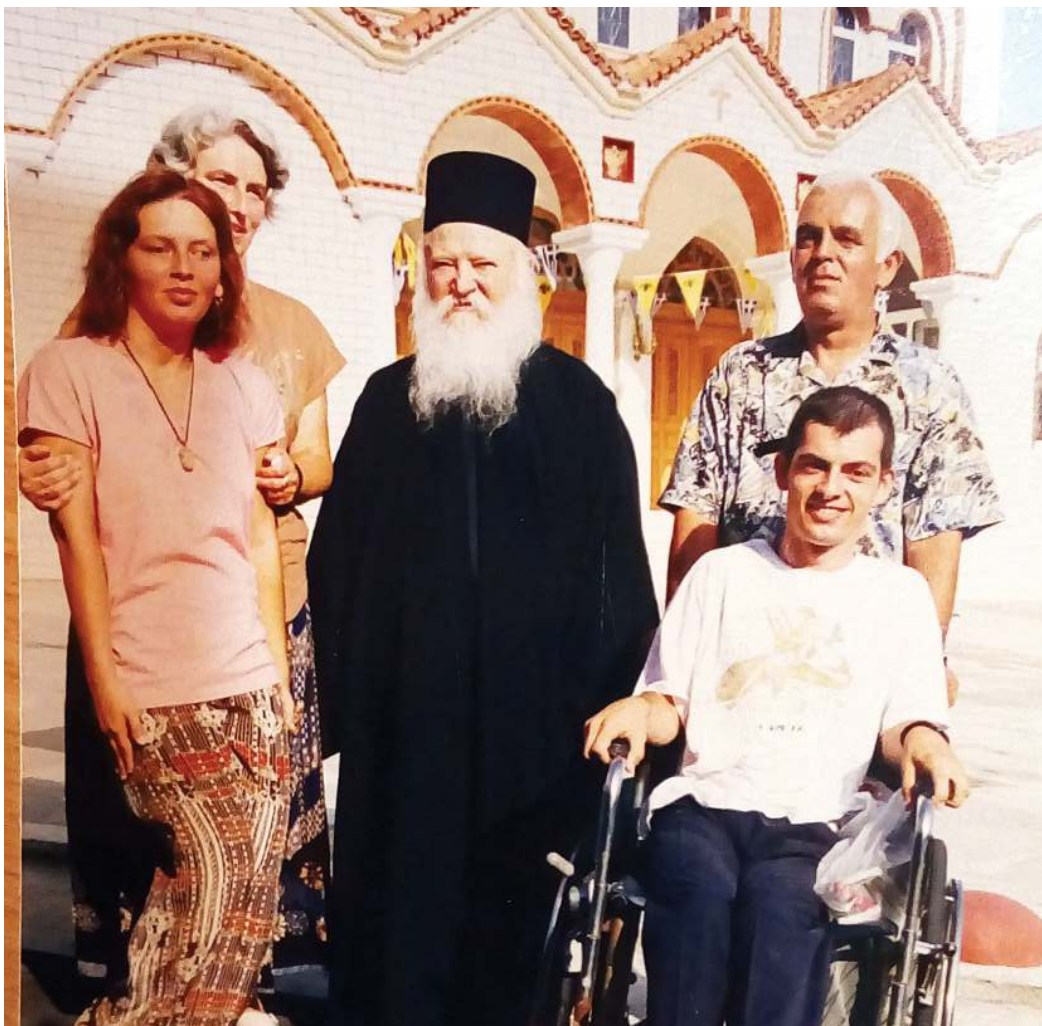

шала, које је Наташа упорно, свакодневно записивала.

Већ неколико година бави се прављењем уникатног накита и украсних каишева. Завршила је неколико радионица у којима је научила да прави накит. Веома вешта у рукама, перле ниже великом брзином, тако да је чак превазишла и своје учитеље. У својим колекцијама има огрлице, наруквице, минђуше и посебне уникатне каишеве од украсних перли. У Београду је имала неколико продајних изложби, које је организовала општина Палилула.

Сваке године креће на пут у Грчку са већ унапред нарученим моделима накита. Мајка Гордана их је први пут повела у Грчку 1993. на летовање на позив женског манастира у Аспровалти. Тамо су одлазили скоро сваке

Оснивач

године. Сестринство овог манастира познато је по свом хуманитарном раду, а нарочито по томе што су након ратова 90-тих помогли и угостили хиљаде породица избеглица из бивших југословенских држава. Доброту и гостопримство сестара у манастиру, породица Галић никада не заборавља и на свему томе им је неизмерно захвална. Поред накита који прави и продаје тамо, у штампарији овог манастира су јој штампане књиге. А током свих тих боравака Наташа и Никола су научили грчки, тако да сада већ течно говоре овај језик.

Када сам је на крају питала који су јој планови за будућност, она је рекла: „Моја једина жеља је да ми се укине старатељство, како бих даље могла да остварим своје планове.“

Ирина Максимовић

У Вељково име сви се данас куну,
оснивач је школе слепих у Земуну.

Школовао он је многа мала бића,
још сви радо памте Рамадановића.

Он је стварно био мајстор свог заната,
па су га сви ђаци радо звали тата.

Ту је увек био за све што им треба,
зато су га они волели до неба.

Испуњена беше њима свака жеља,
ма био је сваком попут родитеља.

Свако га и данас на свој начин хвали,
он је с њима знао и да се нашали.

Наташа Галић

(Не)обична школа

Као родитељ детета са инвалидитетом, имала сам велику дилему о томе да ли дете да после завршене основне школе настави са школовањем интернатског типа. Бојазан о томе како ће се снаћи, да ли ће моћи сам

без мене и још много питања за које нисам знала одговор. Ни мало није лако одлучити се на тај корак, чак и када вам је дете потпуно здраво и без икаквих проблема. Иако је у свету пракса да деца иду у школе интернатског типа још од малих ногу, за нас на овим просторима, није уобичајено да се дете одвоји од родитеља, да буде далеко од куће. Понекад родитељи гуше дете својом претераном бригом, склањају га од свих потенцијалних проблема, па чак и обављају многе активности уместо њега. За дете са инвалидитетом и за децу уопште, самосталност детета је један од важнијих циљева које родитељи морају заједно са њим да остваре како би било спремно за живот. Водећи се тиме, одлучила сам да га упишем у школу „Милан Петровић“ у Новом Саду и до данас мислим да сам урадила праву ствар. Веома је важно да дете покаже своје потенцијале, своје капацитете и да буде усмерено у складу са тим на прави начин.

Школа за основно и средње образовање „Милан Петровић“ са домом ученика у Новом Саду школује ученике са сметњама у развоју и особе са инвалидитетом различитог узраста и различитог типа ометености. Након завршене основне

школе ученици започињу средњошколско образовање у двогодишњем или трогодишњем трајању, а према редовном програму у трогодишњем и четворогодишњем трајању. Школовање у

средњој школи се одвија према наставним програмима за: интелектуалну недовољну развијеност, вишеструку ометеност, према наставном програму за ученике са оштећењем слуха и наставном програму за ученике са оштећењем вида, као и према редовном програму.

Образовни профили

Ученици се могу одредити за следеће образовне профиле: ситоштампар, грнчар-лончар, припремач намирница, цвећар-вртлар, помоћник књиговесца, фризер, мушки фризер, конфекцијски шивач, ручни ткач, шивач обуће, аутолимар, бравар, израђивач дрвне галантерије, молер, пекар. Наставним програмом за ученике са оштећењем слуха предвиђени су образовни профили фризер, мушки фризер, ситоштампар и књиговезац, а наставним програмом за ученике са оштећењем вида телефониста-телепринтериста.

Школски садржаји

Школа је веома добро опремљена, па тако поред учионица и радионица, ученици могу да користе школску медијатеку и библиотеке, мултимедијалну салу, спортски терен, салу за фискултуру и кабинет опремљен асистивном технологијом. У школи постоји Инклузивно креативни центар који реализује сервисне услуге физикалне рехабилитације, сензорне

стимулације и друге третмане, тако да ученици по потреби бивају упућени на коришћење базена за хидротерапију, сале за кинези и електротерапију, слане собе, аудио и тифло кабинета и сензорне собе за стимулацију чула. У културном и јавном животу школа Милан Петровић је присутна и кроз учешће на многобројним локалним и регионалним манифестацијама где излаже производе настале у школским радионицама и секцијама. Током последњих десет година у школи се реализују ликовне колоније, изложбе, аукције слика, позоришне представе, цртање, вајање, певање и друге активности кроз које ђаци могу себе креативно да изражавају.

Дом ученика

Дом ученика је део Школе за основно и средње образовање „Милан Петровић.“ У дому су деца смештена, ту живе, хране се и уче они чије је место становања ван општине Нови Сад. Корисници дома су деца узраста од петнаест до осамнаест година са различитим типовима сметњи у развоју. Дом ученика и средња школа налазе се у истој згради, у објекту средње школе „Милан Петровић“ у улици Бате Бркића у Новом Саду.

Садржај васпитног рада у Дому осмишљен је и организован тако да омогућава адаптацију, социјалну интеграцију, оспособљавање за ефикасно учење, формирање културних и хигијенских навика и креативну организацију слободног времена. Кућним редом одређено је време за обавезно учење, а по потреби васпитачи индивидуално раде са ученицима на изради домаћих задатака и савлађивању школског градива.

Породица и васпитачи заједно учествују у програму интензивне адаптације ученика на нову средину.

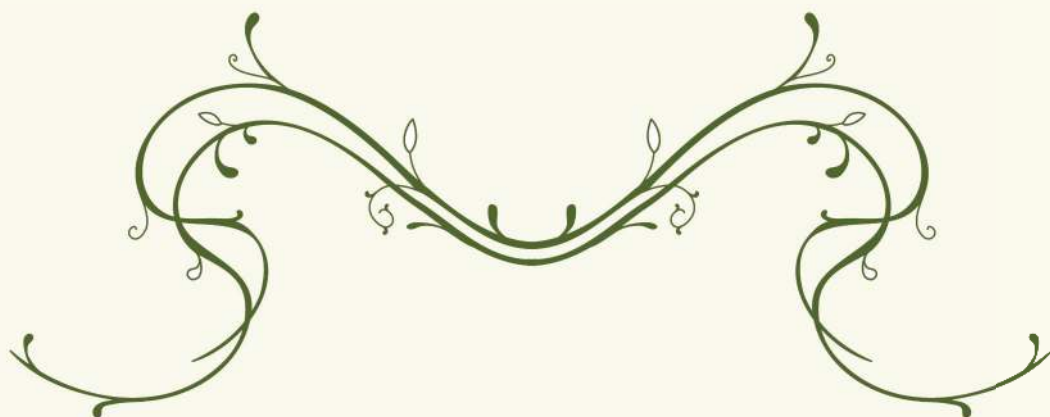
Данијела Иванчевић

Обосмерно

Натписи и километре воле!
 Не стојим више
 тако добро са метафорама,
 док песму,
 сву од точкова - пишем.
 Дан први;
 Вавел сачуван магли!
 Колико јака је свест
 Пољака о држави,
 сетих се и Шопенове врећице
 груде родне.
 У дану Примирја
 поред зграде сваке
 вијори застава,
 у шетњи
 ни деца из руке
 је не испуштају.
 Водичица тада
 цркву завелича,
 погрешне ратне стране
 и изборе лоше не помиње.
 Јевреји у граду овом
 опстају у промилима.
 Само их је стотину педесет.
 Лепо јесте имати
 краљеве и свеце,
 шта мене брига

за њихове приватне одаје.
 И у дану другом
 ниподаштавање настављено је...
 У Аушвицу
 милион душа
 са десецима хиљада,
 изједначило се
 Померене перцепције;
 у амбуланту и у кухињу
 више се не може.
 Обновитељи забранили!
 И без филма,
 ко гледати уме
 штошта остало је.
 Кофери и креме за обућу
 господштину одају.
 О бреговима ципелица и косе
 не бих.
 Виђенији голготу у једном смеру
 до последње паре исплатили су.
 Вољом њиховом - тако хтедоше!
 Јаука још има
 иако све мањи
 наук је и препомена.
 Волео бих да стварно
 на крају света,
 најдаље негде,
 макар и на шинама
 РАД ОСЛОБАЂА!

Дарко Хабазин

Тантал

Потомак моћног а слабић страсти,
Никад ти не беше доста сласти.

Не схватајући суштину моћи,
Проведе многе бесане ноћи.
Дружини својој правећи пир,
И нарушавајући богова мир.

Живот без брига у изобиљу,
Дуго је хранио сујету твоју.
Да би пред друштвом био главни,
Искушавао си божју вољу.

Узимајући њихову храну,
Друштву си своме бесмртност дао.
Откривши највећу Олимпа тајну,
Гњев си на себе навукао.

Упозорења вредела нису,
Земаљске сласти владају тобом.
У доказивању властите моћи,
Послужио си се и тешком зломом.

На божју гозбу принесе сина,
Ал' то не беше милости дело.
Јер жртвовањем свог потомка,
Само си силу да покажеш хтео.

Расрди богове поступак твој,
Посташе прошлост земаљске страсти.
У тами Хада сад живиш вечно,
Немоћан гледаш драге ти сласти.

У води стојиш, жедан си увек,
Плодови слатки поглед ти маме.
Ал' "кад" ти рука к њима посегне,
Они нестану у дубине тамне.

Усуд је твој та казна горка,
Уживање ти кратко беше.
Да вечно жудиш за свим сластима,
Које ти муке горке донеше.

Бојана Димитријевић

Сизиф

Гурајући камен на путу без краја,
Смисао рада вековима тражи.
А потпуно је свестан,
Да му је поверен задатак вечан.

Осуђен да успех измиче му стално,
Узалудност њему ново име поста.
Пут до врха брда прелазећи трајно,
На самом почетку и до данас оста.

У потрази сталној за смислом свог посла,
Човечанству вечно то питање шаље:
-„Када видиш брдо и гураш улудо
Шта ли те то тера да настављаш даље?“

Да л' у миту само рад свог смисла нема,
Ил' се Сизиф често и у нама скрива.
Остаје заувек велика дилема,
Због које ствараоц никад нема мира.

Бојана Димитријевић

САВЕЗ ЗА ЦЕРЕБРАЛНУ И ДЕЧИЈУ ПАРАЛИЗУ СРБИЈЕ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ,
БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА